

II

(Niet-wetgevingshandelingen)

VERORDENINGEN

VERORDENING (EU) 2015/56 VAN DE COMMISSIE

van 15 januari 2015

tot wijziging van Verordening (EG) nr. 865/2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad, wat de handel in in het wild levende dier- en plantensoorten betreft

DE EUROPESE COMMISSIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,

Gezien Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer ⁽¹⁾, en met name artikel 19, leden 2, 3 en 4,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Ter uitvoering van bepaalde resoluties die zijn aangenomen tijdens de zestiende vergadering (3-14 maart 2013) van de Conferentie der Partijen bij de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (Cites), hierna „de Overeenkomst” genoemd, moeten sommige bepalingen van Verordening (EG) nr. 865/2006 van de Commissie ⁽²⁾ worden gewijzigd en moeten nieuwe bepalingen worden toegevoegd.
- (2) Overeenkomstig Resolution Conf. 16.8 van Cites moeten er met name specifieke bepalingen worden ingevoerd ter vereenvoudiging van de niet-commerciële grensoverschrijdende overbrenging van muziekinstrumenten.
- (3) De ervaring die is opgedaan bij de tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 865/2006 en Uitvoeringsverordening (EU) nr. 792/2012 van de Commissie ⁽³⁾ leert dat sommige bepalingen van de verordening moeten worden gewijzigd om ervoor te zorgen dat zij in de Unie op een geharmoniseerde en doeltreffende wijze wordt uitgevoerd. Dit is met name het geval voor het voor de eerste keer binnenbrengen in de Unie van jachttrofeeën afkomstig van specimens van bepaalde soorten of populaties die zijn opgenomen in bijlage B bij Verordening (EG) nr. 338/97 en waarvoor twijfel bestaat over de duurzaamheid van de handel in jachttrofeeën of waarvoor aanwijzingen van aanzienlijke illegale handel bestaan. In dergelijke gevallen is een strengere controle van de invoer in de Unie noodzakelijk en mag de afwijking van artikel 7, lid 3, van Verordening (EG) nr. 338/97 voor persoonlijke bezittingen en huisraad dan ook niet worden toegepast. Bij de tenuitvoerlegging van Verordening (EG) nr. 865/2006 opgedane ervaring is eveneens gebleken dat moet worden verduidelijkt dat de lidstaten geen invoervergunningen mogen afgeven indien zij van het uitvoerende of wederuitvoerende land onvoldoende informatie ontvangen over de wettigheid van de voor invoer in de EU bestemde specimens, hoewel zij hierom verzocht hebben.
- (4) Tijdens de zestiende vergadering van de Conferentie der Partijen bij de Overeenkomst zijn de standaardnomenclatuurwerken aangepast die worden gebruikt voor het aangeven van de wetenschappelijke naam van soorten op vergunningen en certificaten. Die wijzigingen moeten in bijlage VIII bij Verordening (EG) nr. 865/2006 worden verwerkt.

⁽¹⁾ PB L 61 van 3.3.1997, blz. 1.

⁽²⁾ Verordening (EG) nr. 865/2006 van de Commissie van 4 mei 2006 houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer (PB L 166 van 19.6.2006, blz. 1).

⁽³⁾ Uitvoeringsverordening (EU) nr. 792/2012 van de Commissie van 23 augustus 2012 tot vaststelling van voorschriften voor het ontwerp van de vergunningen, certificaten en andere documenten waarin Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer voorziet, en tot wijziging van Verordening (EG) nr. 865/2006 van de Commissie (PB L 242 van 7.9.2012, blz. 13).

- (5) Verordening (EG) nr. 865/2006 moet dienovereenkomstig worden gewijzigd.
- (6) Aangezien deze verordening samen met Verordening (EU) nr. 792/2012 moet worden gebruikt, is het belangrijk dat beide verordeningen met ingang van dezelfde dag van toepassing zijn.
- (7) De in deze verordening vervatte maatregelen zijn in overeenstemming met het advies van het Comité voor de handel in wilde dier- en plantensoorten,

HEEFT DE VOLGENDE VERORDENING VASTGESTELD:

Artikel 1

Verordening (EG) nr. 865/2006 wordt als volgt gewijzigd:

- 1) Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

- a) punt 1 wordt vervangen door:

„1. „datum van verwerving”: de datum waarop een specimen aan de natuur is onttrokken, in gevangenschap is geboren of kunstmatig is gekweekt of, indien die datum niet bekend is, de eerste bewijsbare datum waarop een persoon het in bezit heeft gehad;”;

- b) punt 6 wordt vervangen door:

„6. „reizende tentoonstelling”: een monsterverzameling, circus, menagerie, plantententoonstelling, orkest of museumtentoonstelling die of dat voor commerciële doeleinden aan het publiek wordt vertoond;”.

- 2) In artikel 4, lid 1, wordt de tweede alinea vervangen door:

„De aanvragen voor invoer- en uitvoervergunningen, wederuitvoercertificaten, de certificaten bedoeld in artikel 5, lid 2, onder b), artikel 5, leden 3 en 4, artikel 8, lid 3, en artikel 9, lid 2, onder b), van Verordening (EG) nr. 338/97, certificaten van persoonlijke eigendom, certificaten van monsterverzameling, muziekinstrumentencertificaten en certificaten voor reizende tentoonstellingen alsmede kennisgevingen van invoer, vervolgborden en etiketten mogen evenwel met de hand worden ingevuld indien dit op leesbare wijze, in inkt en in blokletters geschiedt.”.

- 3) In artikel 7 wordt het volgende lid 6 toegevoegd:

„6. Door derde landen afgegeven uitvoervergunningen en wederuitvoercertificaten worden uitsluitend aanvaard wanneer de bevoegde instantie van het betrokken land desgevraagd informatie verstrekt waaruit op afdoende wijze blijkt dat de specimina zijn verkregen overeenkomstig de wetgeving inzake de bescherming van de desbetreffende soort.”.

- 4) Artikel 9 wordt vervangen door:

„Artikel 9

Zendingen van specimina

Onverminderd de artikelen 31, 38, 44 ter, 44 decies en 44 septdecies wordt voor elke zending van specimina die als deel van één vracht gezamenlijk worden verzonden, een afzonderlijke invoervergunning, kennisgeving van invoer, uitvoervergunning of wederuitvoercertificaat afgegeven.”.

- 5) Artikel 10 wordt als volgt gewijzigd:

- a) het opschrift wordt vervangen door:

„Geldigheid van invoer- en uitvoervergunningen, wederuitvoercertificaten, certificaten voor reizende tentoonstellingen, certificaten van persoonlijke eigendom, certificaten van monsterverzameling en muziekinstrumentencertificaten”;

- b) lid 3 wordt vervangen door:

„3. De geldigheidsduur van overeenkomstig artikel 30, artikel 37 of artikel 44 nonies afgegeven certificaten voor reizende tentoonstellingen, certificaten van persoonlijke eigendom en muziekinstrumentencertificaten bedraagt niet meer dan drie jaar.”;

c) de leden 5 en 6 worden vervangen door:

„5. Certificaten voor reizende tentoonstellingen, certificaten van persoonlijke eigendom en muziekinstrumentencertificaten verliezen hun geldigheid als het specimen wordt verkocht, verloren, vernietigd of gestolen, indien de eigendom van het specimen op enige andere wijze wordt overgedragen, of, in het geval van een levend specimen, indien dit sterft, ontsnapt of in de natuur wordt vrijgelaten.

6. De houder zendt het origineel en alle kopieën van vervallen, ongebruikte of niet langer geldige invoervergunningen, uitvoervergunningen, wederuitvoercertificaten, certificaten voor reizende tentoonstellingen, certificaten van persoonlijke eigendom, certificaten van monsterverzameling of muziekinstrumentencertificaten zonder verwijl aan de administratieve instantie van afgifte terug.”

6) Artikel 11 wordt als volgt gewijzigd:

a) lid 1, onder c), wordt vervangen door:

„c) indien daarop vermelde specimens zijn verloren, vernietigd of gestolen;”;

b) lid 2, onder c), wordt vervangen door:

„c) indien daarop vermelde specimens zijn verloren, vernietigd of gestolen;”.

7) In artikel 14 wordt de tweede alinea vervangen door:

„Certificaten van oorsprong voor specimens van de in bijlage C bij Verordening (EG) nr. 338/97 opgenomen soorten mogen evenwel tot twaalf maanden na de afgifte datum ervan worden gebruikt voor het binnenbrengen van de specimens in de Unie, en certificaten voor reizende tentoonstellingen, certificaten van persoonlijke eigendom en muziekinstrumentencertificaten mogen tot drie jaar na de afgifte datum ervan worden gebruikt voor het binnenbrengen van de specimens in de Unie alsook voor het aanvragen van overeenkomstige certificaten conform de artikelen 30, 37 en 44 nonies van deze verordening.”.

8) Na artikel 44 octies wordt het volgende hoofdstuk VIII ter ingevoegd:

„HOOFDSTUK VIII TER

MUZIEKINSTRUMENTENCERTIFICATEN

Artikel 44 nonies

Afgifte

1. De lidstaten kunnen muziekinstrumentencertificaten afgeven voor de niet-commerciële grensoverschrijdende overbrenging van muziekinstrumenten met het oog op onder meer — maar niet uitsluitend — persoonlijk gebruik, optredens, producties (opnames), uitzendingen, onderwijs, tentoonstellingen of wedstrijden, indien de instrumenten in kwestie voldoen aan de volgende voorwaarden:

- a) zij zijn afkomstig van soorten die zijn opgenomen in de bijlagen A, B of C bij Verordening (EG) nr. 338/97, met uitzondering van specimens van in bijlage A bij Verordening (EG) nr. 338/97 opgenomen soorten die verworven zijn na de opname van de soort in een aanhangsel bij de overeenkomst;
- b) het voor de vervaardiging van het muziekinstrument gebruikte specimen is legaal verworven;
- c) het muziekinstrument is naar behoren geïdentificeerd.

2. Aan het certificaat wordt een vervolgbld gehecht voor gebruik overeenkomstig artikel 44 quaterdecies.

Artikel 44 decies

Gebruik

Het certificaat mag worden gebruikt:

- a) als een invoervergunning overeenkomstig artikel 4 van Verordening (EG) nr. 338/97; of
- b) als een uitvoervergunning of wederuitvoercertificaat overeenkomstig artikel 5 van Verordening (EG) nr. 338/97.

*Artikel 44 undecies***Instantie van afgifte**

1. De instantie van afgifte van een muziekinstrumentencertificaat is de administratieve instantie van het land waar de aanvrager zijn gewone verblijfplaats heeft.
2. In vak 23 van het muziekinstrumentencertificaat of in een passende bijlage bij het certificaat wordt de volgende vermelding aangebracht:

„Geldig voor meerdere grensoverschrijdende overbrengingen. De eigenaar bewaart het origineel.

Het muziekinstrument waarop dit certificaat, dat meerdere grensoverschrijdende overbrengingen toelaat, betrekking heeft, is bestemd voor niet-commercieel gebruik, onder meer — maar niet uitsluitend — persoonlijk gebruik, optredens, producties (opnames), uitzendingen, onderwijs, tentoonstellingen of wedstrijden. Het muziekinstrument waarop dit certificaat betrekking heeft, mag niet worden verkocht noch mag het bezit ervan worden overgedragen terwijl het zich bevindt buiten het land waar het certificaat is afgegeven.

Dit certificaat moet vóór het verstrijken van de geldigheid ervan worden teruggezonden aan de administratieve instantie van het land waar het is afgegeven.

Dit certificaat is alleen geldig indien het vergezeld gaat van een vervolgbld, dat bij elke grensoverschrijding door een douanebeampte moet worden afgestempeld en ondertekend.”.

*Artikel 44 duodecies***Vereisten met betrekking tot specimens**

Ten aanzien van een specimen waarvoor een muziekinstrumentencertificaat wordt afgegeven, moet aan de volgende vereisten zijn voldaan:

- a) het muziekinstrument moet door de administratieve instantie van afgifte zijn geregistreerd;
- b) het muziekinstrument moet vóór het verstrijken van de geldigheid van het desbetreffende certificaat worden teruggebracht naar de lidstaat waar het is geregistreerd;
- c) het muziekinstrument mag niet worden verkocht noch mag het bezit ervan worden overgedragen terwijl het zich buiten het land van de gewone verblijfplaats van de aanvrager bevindt, behalve onder de in artikel 44 quindecies genoemde voorwaarden;
- d) het muziekinstrument moet naar behoren zijn geïdentificeerd.

*Artikel 44 terdecies***Aanvragen**

1. De aanvrager van een muziekinstrumentencertificaat verstrekt de in artikelen 44 nonies en 44 duodecies genoemde informatie en vult waar passend de vakken 1, 4 en 7 tot en met 23 van het aanvraagformulier alsook de vakken 1, 4 en 7 tot en met 22 van het origineel en van alle kopieën van het certificaat in.

De lidstaten kunnen bepalen dat alleen een aanvraagformulier moet worden ingevuld; in een dergelijk geval mag de aanvraag betrekking hebben op meer dan één certificaat.

2. Het naar behoren ingevulde aanvraagformulier wordt ingediend bij een administratieve instantie van de lidstaat waar de aanvrager zijn gewone verblijfplaats heeft, en moet de gegevens bevatten en vergezeld gaan van de bewijsstukken die deze instantie noodzakelijk acht om te kunnen vaststellen of een certificaat moet worden afgegeven.

Het niet vermelden van gegevens in de aanvraag wordt gemotiveerd.

3. Wanneer een aanvraag wordt ingediend voor een certificaat met betrekking tot specimens waarvoor een dergelijke aanvraag eerder is afgewezen, stelt de aanvrager de administratieve instantie daarvan in kennis.

*Artikel 44 quaterdecies***Door de houder aan het douanekantoor over te leggen documenten**

Wanneer een specimen waarvoor overeenkomstig artikel 44 undecies een muziekinstrumentencertificaat is afgegeven, in de Unie wordt binnengebracht of wordt uitgevoerd of wederuitgevoerd, legt de houder van het certificaat het origineel van dat certificaat en het origineel evenals een kopie van het vervolgbld ter verificatie over aan een overeenkomstig artikel 12, lid 1, van Verordening (EG) nr. 338/97 aangewezen douanekantoor.

Het douanekantoor geeft, na het vervolgblad te hebben ingevuld, de originele documenten terug aan de houder, viseert de kopie van het vervolgblad en zendt die geïllustreerde kopie overeenkomstig artikel 45 door naar de betrokken administratieve instantie.

Artikel 44 quindécies

Verkoop van specimens

Wanneer de houder van een overeenkomstig artikel 44 undécies van deze verordening afgegeven muziekinstrumentencertificaat het betrokken specimen wenst te verkopen, levert hij eerst het certificaat bij de administratieve instantie van afgifte in en, indien het specimen tot een in bijlage A bij Verordening (EG) nr. 338/97 opgenomen soort behoort, vraagt hij bij de bevoegde instantie een certificaat aan overeenkomstig artikel 8, lid 3, van die verordening.

Artikel 44 sexdecies

Vervanging

Een verloren, gestolen of vernietigd muziekinstrumentencertificaat kan alleen worden vervangen door de instantie die het heeft afgegeven.

Op het duplicaat worden indien mogelijk hetzelfde nummer en dezelfde geldigheidstermijn aangebracht als op het oorspronkelijke document, alsook, in vak 23, een van de volgende vermeldingen:

„Dit certificaat is een eensluitend afschrift van het origineel.” of „Dit certificaat annuleert en vervangt het op xx/xx/xxxx afgegeven origineel met het nummer xxxx.”

Artikel septdecies

Binnenbrengen in de Unie van muziekinstrumenten met door derde landen afgegeven certificaten

Voor het binnenbrengen in de Unie van een muziekinstrument heeft geen uitvoerdocument of invoervergunning te worden overgelegd indien een derde land voor het instrument een muziekinstrumentencertificaat heeft afgegeven volgens voorwaarden die vergelijkbaar zijn met die van artikelen 44 nonies en undécies. Voor de wederuitvoer van dat muziekinstrument moet geen wederuitvoercertificaat worden overgelegd.”

9) Artikel 56 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 wordt de tweede alinea vervangen door:

„Voor de toepassing van a) gelden als gecontroleerde omstandigheden: een niet-natuurlijk, in sterke mate door menselijke ingrepen bepaald milieu, waarbij onder meer maar niet uitsluitend kan worden gebruikgemaakt van grondbewerking, bemesting, onkruidbestrijding, bevloeiing of op aankweek gerichte handelingen zoals verpotting, verspening en bescherming tegen ongunstige weersomstandigheden. Voor agarhout-leverende taxa, die worden geteeld via marcotteren (lucht-afleggen) of uit zaden, stekken, enten, fragmenten, weefselcallussen of ander plantenweefsel, sporen en andere vermeerderingsstadia, verwijst de zinsnede „onder gecontroleerde omstandigheden” naar een boomplantage, met inbegrip van andere niet-natuurlijke omgevingen die door menselijke ingrepen worden bepaald met als doel planten of plantendelen en -derivaten te produceren.”;

b) het volgende lid 3 wordt toegevoegd:

„3. Bomen van agarhout-leverende taxa die zijn geteeld in bijvoorbeeld:

a) tuinen (privétuinen en/of gemeenschappelijke tuinen);

b) teeltplantages van de overheid, privépersonen of gemeenschappen, hetzij in monocultuur, hetzij als gemengde aanplant,

worden beschouwd als kunstmatig gekweekt in de zin van lid 1.”

10) Artikel 57 wordt als volgt gewijzigd:

a) het volgende lid 3 bis wordt ingevoegd:

„3 bis. In afwijking van het bepaalde in lid 3 is voor het voor het eerst binnenbrengen in de Unie van jachttrofeën afkomstig van specimens van de soorten of populaties die zijn opgenomen in bijlage B bij Verordening (EG) nr. 338/97 en in bijlage XIII bij deze verordening, artikel 4 van Verordening (EG) nr. 338/97 van toepassing.”;

b) aan lid 5 wordt de volgende letter g) toegevoegd:

„g) specimens van agarhout (*Aquilaria* spp. en *Gyrinops* spp.): ten hoogste één kg houtspaanders, 24 ml olie en twee reeksen kralen of gebedskettingen (of twee halskettingen of armbanden) per persoon.”.

11) Artikel 58 wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 3 wordt de volgende alinea toegevoegd:

„De vorige alinea is niet van toepassing bij de wederuitvoer van hoorn van neushoorns of olifantenivoor in persoonlijke bezittingen of huisraad; voor deze specimens is de overlegging van een wederuitvoercertificaat aan de douane vereist.”;

b) de leden 3 bis en 4 worden vervangen door:

„3 bis. Voor de wederuitvoer door een niet gewoonlijk in de Unie verblijvende persoon van persoonlijke bezittingen of huisraad, met inbegrip van persoonlijke jachttrofeeën, die deze persoon heeft verkregen buiten de staat waar hij zijn gewone verblijfplaats heeft en die specimens zijn van de in bijlage A bij Verordening (EG) nr. 338/97 opgenomen soorten, is de overlegging van een wederuitvoercertificaat aan de douane vereist. Hetzelfde geldt voor de wederuitvoer in de vorm van persoonlijke bezittingen of huisraad van hoorn van neushoorns of olifantenivoor afkomstig van specimens van de in bijlage B bij Verordening (EG) nr. 338/97 opgenomen populaties.

4. In afwijking van het bepaalde in de leden 2 en 3 is voor de uitvoer of wederuitvoer van de in artikel 57, lid 5, onder a) tot en met g), bedoelde producten de overlegging van een (weder)uitvoerdocument niet vereist.”.

12) Artikel 58 bis wordt als volgt gewijzigd:

a) in lid 1 wordt de inleidende zin vervangen door:

„1. Commerciële activiteiten met specimens van de in bijlage B bij Verordening (EG) nr. 338/97 opgenomen soorten die in de Unie worden binnengebracht overeenkomstig artikel 7, lid 3, van die verordening mogen door de administratieve instanties van de lidstaten alleen onder de volgende voorwaarden worden toegestaan.”;

b) lid 2 wordt vervangen door:

„2. Commerciële activiteiten met specimens van de in bijlage A bij Verordening (EG) nr. 338/97 genoemde soorten die in de Unie zijn binnengebracht overeenkomstig artikel 7, lid 3, van die verordening, of met specimens van de in aanhangsel I bij de Overeenkomst of bijlage C1 bij Verordening (EEG) nr. 3626/82 opgenomen soorten die in de Unie worden binnengebracht in de vorm van persoonlijke bezittingen en huisraad, zijn verboden.”.

13) In artikel 66, lid 6, wordt de volgende tweede alinea toegevoegd:

„Kaviaar van verschillende soorten steurachtigen (*Acipenseriformes*) mag niet in een primair recipiënt worden gemengd, behalve in het geval van geperste kaviaar (d.w.z. kaviaar bestaande uit de niet-bevruchte eieren (kuit) van één of meer soorten steuren of lepelsteuren die overblijven na de verwerking en bereiding van hoogwaardiger kaviaar).”.

14) Artikel 72, lid 3, wordt vervangen door:

„3. De lidstaten mogen tot één jaar na de inwerkingtreding van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/57 van de Commissie (*) doorgaan met de afgifte van invoer- en uitvoervergunningen, wederuitvoercertificaten, certificaten voor reizende tentoonstellingen en certificaten van persoonlijke eigendom in de vorm als vastgesteld in de bijlagen I, III en IV, kennisgevingen van invoer in de vorm als vastgesteld in bijlage II, en EU-certificaten in de vorm als vastgesteld in bijlage V bij Uitvoeringsverordening (EU) nr. 792/2012.

(*) Uitvoeringsverordening (EU) 2015/57 van de Commissie van 15 januari 2015 tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) nr. 792/2012 van de Commissie wat betreft de voorschriften voor het ontwerp van de vergunningen, certificaten en andere documenten in Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer en Verordening (EG) nr. 865/2006 van de Commissie houdende uitvoeringsbepalingen van Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad (PB L 10 van 16.1.2015, blz. 19).”.

15) De bijlagen worden gewijzigd overeenkomstig de bijlage bij deze verordening.

Artikel 2

Deze verordening treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*.

Deze verordening is verbindend in al haar onderdelen en is rechtstreeks toepasselijk in elke lidstaat.

Gedaan te Brussel, 15 januari 2015.

Voor de Commissie
De voorzitter
Jean-Claude JUNCKER

BIJLAGE

De bijlagen bij Verordening (EG) nr. 865/2006 worden als volgt gewijzigd:

1) Bijlage VIII wordt vervangen door:

„BIJLAGE VIII

Standaardnomenclatuurwerken die krachtens artikel 5, punt 4, moeten worden gevolgd bij het aangeven van de wetenschappelijke naam van de soorten op vergunningen en certificaten

FAUNA

a) MAMMALIA

WILSON, D. E. & REEDER, D. M. (ed.) (2005): Mammal Species of the World. A Taxonomic and Geographic Reference. Derde editie, Vol. 1-2, xxxv + 2142 pp. Baltimore (Johns Hopkins University Press). [voor alle zoogdieren, met uitzondering van de erkenning van de volgende namen voor de wilde vormen van bepaalde soorten, die de voorkeur krijgen boven de naam van de gedesticeerde vorm: *Bos gaurus*, *Bos mutus*, *Bubalus arnee*, *Equus africanus*, *Equus przewalskii*, *Ovis orientalis ophion*, en met uitzondering van de hierna genoemde soorten]

BEASLY, I., ROBERTSON, K. M. & ARNOLD, P. W. (2005): Description of a new dolphin, the Australian Snubfin Dolphin, *Orcaella heinsohni* sp. n. (Cetacea, Delphinidae). — Marine Mammal Science, 21(3): 365-400. [voor *Orcaella heinsohni*]

BOUBLI, J. P., DA SILVA, M. N. F., AMADO, M. V., HRBEK, T., PONTUAL, F. B. & FARIAS, I. P. (2008): A taxonomic reassessment of *Cacajao melanocephalus* Humboldt (1811), with the description of two new species. — International Journal of Primatology, 29: 723-741. [voor *Cacajao ayresi*, *C. hosomi*]

BRANDON-JONES, D., EUDEY, A. A., GEISSMANN, T., GROVES, C. P., MELNICK, D. J., MORALES J. C., SHEKELLE, M. & STEWARD, C.-B. (2004): Asian primate classification. — International Journal of Primatology, 25: 97-163. [voor *Trachypithecus villosus*]

CABALLERO, S., TRUJILLO, F., VIANNA, J. A., BARRIOS-GARRIDO, H., MONTIEL, M. G., BELTRÁN-PEDREROS, S., MARMONTEL, M., SANTOS, M. C., ROSSI-SANTOS, M. R. & BAKER, C. S. (2007). Taxonomic status of the genus *Sotalia*: species level ranking for „tucuxi” (*Sotalia fluviatilis*) and „costero” (*Sotalia guianensis*) dolphins. Marine Mammal Science 23: 358-386 [voor *Sotalia fluviatilis* en *Sotalia guianensis*]

DAVENPORT, T. R. B., STANLEY, W. T., SARGIS, E. J., DE LUCA, D. W., MPUNGA, N. E., MACHAGA, S. J. & OLSON, L. E. (2006): A new genus of African monkey, *Rungwecebus*: Morphology, ecology, and molecular phylogenetics. — Science, 312: 1378-1381. [voor *Rungwecebus kipunji*]

DEFLER, T. R. & BUENO, M. L. (2007): Aotus diversity and the species problem. — Primate Conservation, 22: 55-70. [voor *Aotus jorgehernandezii*]

DEFLER, T. R., BUENO, M. L. & GARCÍA, J. (2010): *Callicebus caquetensis*: a new and Critically Endangered titi monkey from southern Caquetá, Colombia. — Primate Conservation, 25: 1-9. [voor *Callicebus caquetensis*]

FERRARI, S. F., SENA, L., SCHNEIDER, M. P. C. & JÚNIOR, J. S. S. (2010): Rondon's Marmoset, *Mico rondoni* sp. n., from southwestern Brazilian Amazonia. — International Journal of Primatology, 31: 693-714. [voor *Mico rondoni*]

GEISSMANN, T., IWIN, N., AUNG, S. S., AUNG, T. N., AUNG, Z. M., HLA, T. H., GRINDLEY, M. & MOMBERG, F. (2011): A new species of snub-nosed monkey, genus *Rhinopithecus* Milne-Edwards, 1872 (Primates, Colobinae), from Northern Kachin State, Northeastern Myanmar. — Amer. J. Primatology, 73: 96-107. [voor *Rhinopithecus strykeri*]

MERKER, S. & GROVES, C.P. (2006): *Tarsius lariang*: A new primate species from Western Central Sulawesi. — International Journal of Primatology, 27(2): 465-485. [voor *Tarsius lariang*]

OLIVEIRA, M. M. DE & LANGGUTH, A. (2006): Rediscovery of Marcgrave's Capuchin Monkey and designation of a neotype for *Simia flava* Schreber, 1774 (Primates, Cebidae). — Boletim do Museu Nacional do Rio de Janeiro, N.S., Zoologia, 523: 1-16. [voor *Cebus flavius*]

RICE, D. W., (1998): Marine Mammals of the World: Systematics and Distribution, Society of Marine Mammalogy Special Publication Number 4, The Society for Marine Mammalogy, Lawrence, Kansas [voor *Physeter macrocephalus* en *Platanista gangetica*]

SHEKELLE, M., GROVES, C., MERKER, S. & SUPRIATNA, J. (2010): *Tarsius tumpara*: A new tarsier species from Siau Island, North Sulawesi. — Primate Conservation, 23: 55-64. [voor *Tarsius tumpara*]

SINHA, A., DATTA, A., MADHUSUDAN, M. D. & MISHRA, C. (2005): *Macaca munzala*: A new species from western Arunachal Pradesh, northeastern India. — International Journal of Primatology, 26(4): 977-989: doi:10.1007/s10764-005-5333-3. [voor *Macaca munzala*]

VAN NGOC THINH, MOOTNICK, A. R., VU NGOC THANH, NADLER, T. & ROOS, C. (2010): A new species of crested gibbon from the central Annamite mountain range. Vietnamese Journal of Primatology, 4: 1-12. [voor *Nomascus annamensis*]

WADA, S., OISHI, M. & YAMADA, T. K. (2003): A newly discovered species of living baleen whales. — Nature, 426: 278-281. [voor *Balaenoptera omurai*]

WALLACE, R. B., GÓMEZ, H., FELTON, A. & FELTON, A. (2006): On a new species of titi monkey, genus *Callicebus* Thomas (Primates, Pitheciidae), from western Bolivia with preliminary notes on distribution and abundance. — Primate Conservation, 20: 29-39. [voor *Callicebus aureipalatii*]

WILSON, D. E. & REEDER, D. M. (1993): Mammal Species of the World: a Taxonomic and Geographic Reference. Tweede editie. xviii + 1207 pp., Washington (Smithsonian Institution Press). [voor *Loxodonta africana*, *Puma concolor*, *Lama guanicoe* en *Ovis vignei*]

b) AVES

MORONY, J. J., BOCK, W. J. & FARRAND, J., Jr. (1975): Reference List of the Birds of the World. American Museum of Natural History. 207 pp. [voor de namen van de vogelordes en -families]

DICKINSON, E.C. (ed.) (2003): The Howard and Moore Complete Checklist of the Birds of the World. Herziene en uitgebreide derde editie. 1039 pp. Londen (Christopher Helm). [voor alle vogelsoorten — met uitzondering van de hierna genoemde taxa en *Lophura imperialis*, waarvan de specimens moeten worden behandeld als specimens van *L. edwardsi*]

DICKINSON, E.C. (2005): Corrigenda 4 (02.06.2005) to Howard & Moore Edition 3 (2003). http://www.naturalis.nl/sites/naturalis/en/contents/i000764/corrigenda%204_final.pdf (Cites-website) [samen met DICKINSON 2003 voor alle vogelsoorten — met uitzondering van de hierna genoemde taxa]

ARNDT, T. (2008): Anmerkungen zu einigen Pyrrhura-Formen mit der Beschreibung einer neuen Art und zweier neuer Unterarten. — Papageien, 8: 278-286. [voor *Pyrrhura parvifrons*]

COLLAR, N. J. (1997) Family Psittacidae (Parrots). In DEL HOYO, J., ELLIOT, A. AND SARGATAL, J. (eds.), Handbook of the Birds of the World, 4 (Sandgrouse to Cuckoos): 280-477. Barcelona (Lynx Edicions). [voor *Psittacula intermedia* en *Trichoglossus haematodus*]

COLLAR, N. J. (2006): A partial revision of the Asian babblers (Timaliidae). — Forktail, 22: 85-112. [voor *Garrulax taewanus*]

CORTÉS-DIAGO, A., ORTEGA, L. A., MAZARIEGOS-HURTADO, L. & WELLER, A.-A. (2007): A new species of *Eriocnemis* (Trochilidae) from southwest Colombia. — Ornitologia Neotropical, 18: 161-170. [voor *Eriocnemis isabellae*]

DA SILVA, J. M. C., COELHO, G. & GONZAGA, P. (2002): Discovered on the brink of extinction: a new species of pygmy owl (Strigidae: *Glaucidium*) from Atlantic forest of northeastern Brazil. — Ararajuba, 10(2): 123-130. [voor *Glaucidium mooreorum*]

GABAN-LIMA, R., RAPOSO, M. A. & HOFLING, E. (2002): Description of a new species of *Pionopsitta* (Aves: Psittacidae) endemic to Brazil. — Auk, 119: 815-819. [voor *Pionopsitta aurantiocephala*]

INDRAWAN, M. & SOMADIKARTA, S. (2004): A new hawk-owl from the Togian Islands, Gulf of Tomini, central Sulawesi, Indonesia. — Bulletin of the British Ornithologists' Club, 124: 160-171. [voor *Ninox burhani*]

NEMESIO, A. & RASMUSSEN, C. (2009): The rediscovery of Buffon's „Guarouba” or „Perriche jaune”: two senior synonyms of *Aratinga pintoi* SILVEIRA, LIMA & HÖFLING, 2005 (Aves: Psittaciformes). — *Zootaxa*, 2013: 1-16. [voor *Aratinga maculata*]

OLMOS, F., SILVA, W. A. G. & ALBANO, C. (2005): Grey-breasted Conure *Pyrrhura griseipectus*, an overlooked endangered species. — *Cotinga*, 24: 77-83. [voor *Pyrrhura griseipectus*]

PACHECO, J. F. & WHITNEY, B. M. (2006): Mandatory changes to the scientific names of three Neotropical birds. — *Bull. Brit. Orn. Club*, 126: 242-244. [voor *Chlorostilbon lucidus*, *Forpus modestus*]

PARRY, S. J., CLARK, W. S. & PRAKASH, V. (2002) On the taxonomic status of the Indian Spotted Eagle *Aquila hastata*. — *Ibis*, 144: 665-675. [voor *Aquila hastata*]

PIACENTINI, V. Q., ALEIXO, A. & SILVEIRA, L. F. (2009): Hybrid, subspecies or species? The validity and taxonomic status of *Phaethornis longuemareus aethopyga* Zimmer, 1950 (Trochilidae). — *Auk*, 126: 604-612. [voor *Phaethornis aethopyga*]

PORTER, R. F. & KIRWAN, G. M. (2010): Studies of Socotran birds VI. The taxonomic status of the Socotra Buzzard. — *Bulletin of the British Ornithologists' Club*, 130 (2): 116-131. [voor *Buteo socotraensis*]

ROSELAAR, C. S. & MICHELS, J. P. (2004): Nomenclatural chaos untangled, resulting in the naming of the formally undescribed *Cacatua* species from the Tanimbar Islands, Indonesia (Psittaciformes: Cacatuidae). — *Zoologische Verhandelingen*, 350: 183-196. [voor *Cacatua goffiniana*]

WARAKAGODA, D. H. & RASMUSSEN, P. C. (2004): A new species of scops-owl from Sri Lanka. — *Bulletin of the British Ornithologists' Club*, 124(2): 85-105. [voor *Otus thilohoffmanni*]

WHITTAKER, A. (2002): A new species of forest-falcon (Falconidae: *Micrastur*) from southeastern Amazonia and the Atlantic rainforests of Brazil. — *Wilson Bulletin*, 114: 421-445. [voor *Micrastur mintoni*]

c) REPTILIA

ANDREONE, F., MATTIOLI, F., JESU, R. & RANDRIANIRINA, J. E. (2001): Two new chameleons of the genus *Calumma* from north-east Madagascar, with observations on hemipenial morphology in the *Calumma furcifer* group (Reptilia, Squamata, Chamaeleonidae) — *Herpetological Journal*, 11: 53-68. [voor *Calumma vatosoa* en *Calumma vencesi*]

AVILA PIRES, T. C. S. (1995): Lizards of Brazilian Amazonia (Reptilia: Squamata) — *Zoologische Verhandelingen*, 299: 706 pp. [voor *Tupinambis*]

BAREJ, M. F., INEICH, I., GVOŽDÍK, V. LHERMITTE-VALLARINO, N., GONWOUO, N. L., LEBRETON, M., BOTT, U. & SCHMITZ, A. (2010): Insights into chameleons of the genus *Trioceros* (Squamata: Chamaeleonidae) in Cameroon, with the resurrection of *Chamaeleo serratus* Mertens, 1922. — *Bonn zool. Bull.*, 57(2): 211-229. [voor *Trioceros perretti*, *Trioceros serratus*]

BERGHOF, H.-P. & TRAUTMANN, G. (2009): Eine neue Art der Gattung *Phelsuma* Gray, 1825 (Sauria: Gekkonidae) von der Ostküste Madagaskars. — *Sauria*, 31 (1): 5-14. [voor *Phelsuma hoeschi*]

BÖHLE, A. & SCHÖNECKER, P. (2003): Eine neue Art der Gattung *Uroplatus* Duméril, 1805 aus Ost-Madagaskar (Reptilia: Squamata: Gekkonidae). — *Salamandra*, 39(3/4): 129-138. [voor *Uroplatus pietschmanni*]

BÖHME, W. (1997): Eine neue Chamäleon-Art aus der *Calumma gastrotaenia* — Verwandtschaft Ost-Madagaskars — *Herpetofauna* (Weinstadt), 19 (107): 5-10. [voor *Calumma glawi*]

BÖHME, W. (2003): Checklist of the living monitor lizards of the world (family Varanidae) — *Zoologische Verhandelingen*. Leiden, 341: 1-43. [voor Varanidae]

BRANCH, W. R. & TOLLEY, K. A. (2010): A new species of chameleon (Sauria: Chamaeleonidae: *Nadzikambia*) from Mount Mabu, central Mozambique. — *Afr. J. Herpetology*, 59(2): 157-172. doi: 10.1080/21564574.2010.516275. [voor *Nadzikambia baylissi*]

- BRANCH, W. R. (2007): A new species of tortoise of the genus *Homopus* (Chelonia: Testudinidae) from southern Namibia. — African Journal of Herpetology, 56(1): 1-21. [voor *Homopus solus*]
- BRANCH, W. R., TOLLEY, K. A. & TILBURY, C. R. (2006): A new Dwarf Chameleon (Sauria: *Bradypodion* Fitzinger, 1843) from the Cape Fold Mountains, South Africa. — African Journal Herpetology, 55(2): 123-141. [voor *Bradypodion atromontanum*]
- BROADLEY, D. G. (1999): The southern African python, *Python natalensis* A. Smith 1840, is a valid species. — African Herp News 29: 31-32. [voor *Python natalensis*]
- BROADLEY, D. G. (2006): Cites Standard reference for the species of *Cordylus* (Cordylidae, Reptilia) prepared at the request of the Cites Nomenclature Committee [voor *Cordylus*]
- BURTON, F. J. (2004): Revision to Species *Cyclura nubila lewisi*, the Grand Cayman Blue Iguana — Caribbean Journal of Science, 40(2): 198-203. [voor *Cyclura lewisi*]
- CEI, J. M. (1993): Reptiles del noroeste, nordeste y este de la Argentina — herpetofauna de las selvas subtropicales, Puna y Pampa — Monografía XIV, Museo Regionale di Scienze Naturali. [voor *Tupinambis*]
- COLLI, G. R., PÉRES, A. K. & DA CUNHA, H. J. (1998): A new species of *Tupinambis* (Squamata: Teiidae) from central Brazil, with an analysis of morphological and genetic variation in the genus — Herpetologica 54: 477-492. [voor *Tupinambis cerradensis*]
- CROTTINI, A., GEHRING, P.-S., GLAW, F., HARRIS, D.J., LIMA, A. & VENCES, M. (2011): Deciphering the cryptic species diversity of dull-coloured day geckos *Phelsuma* (Squamata: Gekkonidae) from Madagascar, with description of a new species. — Zootaxa, 2982: 40-48. [voor *Phelsuma gouldi*]
- DIRKSEN, L. (2002): Anakondas. NTV Wissenschaft. [voor *Eunectes beniensis*]
- DOMÍNGUEZ, M., MORENO, L. V. & HEDGES, S. B. (2006): A new snake of the genus *Tropidophis* (Tropidophiidae) from the Guanahacabibes Peninsula of Western Cuba. — Amphibia-Reptilia, 27 (3): 427-432. [voor *Tropidophis xanthogaster*]
- ENNEN, J. R., LOVICH, J. E., KREISER, B. R., SELMAN, W. & QUALLS, C. P. (2010): Genetic and morphological variation between populations of the Pascagoula Map Turtle (*Graptemys gibbonsi*) in the Pearl and Pascagoula Rivers with description of a new species. — Chelonian Conservation and Biology, 9(1): 98-113. [voor *Graptemys pearlensis*]
- FITZGERALD, L. A., COOK, J. A. & LUZ AQUINO, A. (1999): Molecular Phylogenetics and Conservation of *Tupinambis* (Sauria: Teiidae). — Copeia, 4: 894-905. [voor *Tupinambis duseni*]
- FRITZ, U. & HAVAŠ, P. (2007): Checklist of Chelonians of the World. — Vertebrate Zoology, 57(2): 149-368. Dresden. ISSN 1864-5755 [zonder het aanhangsel; voor Testudines voor namen van soorten en families — met uitzondering van het behoud van de volgende namen: *Mauremys iversoni*, *Mauremys pritchardi*, *Ocadia glyphistoma*, *Ocadia philippeni*, *Sacalia pseudocellata*]
- GEHRING, P.-S., PABIJAN, M., RATSOAVINA, F. M., KÖHLER, J., VENCES, M. & GLAW, F. (2010): A Tarzan yell for conservation: a new chameleon, *Calumma tarzan* sp. n., proposed as a flagship species for the creation of new nature reserves in Madagascar. — Salamandra, 46(3): 167-179. [voor *Calumma tarzan*]
- GEHRING, P.-S., RATSOAVINA, F. M., VENCES, M. & GLAW, F. (2011): *Calumma vohibola*, a new chameleon species (Squamata: Chamaeleonidae) from the littoral forests of eastern Madagascar. — Afr. J. Herpetology, 60 (2): 130-154. [voor *Calumma vohibola*]
- GENTILE, G. & SNELL, H. (2009): *Conolophus marthae* sp. nov. (Squamata, Iguanidae), a new species of land iguana from the Galápagos archipelago. — Zootaxa, 2201: 1-10. [voor *Conolophus marthae*]
- GLAW, F., GEHRING, P.-S., KÖHLER, J., FRANZEN, M. & VENCES, M. (2010): A new dwarf species of day gecko, genus *Phelsuma*, from the Ankarana pinnacle karst in northern Madagascar. — Salamandra, 46: 83-92. [voor *Phelsuma roesleri*]

- GLAW, F., KÖHLER, J. & VENCES, M. (2009a): A new species of cryptically coloured day gecko (*Phelsuma*) from the Tsingy de Bemaraha National Park in western Madagascar. — *Zootaxa*, 2195: 61-68. [voor *Phelsuma borai*]
- GLAW, F., KÖHLER, J. & VENCES, M. (2009b): A distinctive new species of chameleon of the genus *Furcifer* (Squamata: Chamaeleonidae) from the Montagne d'Ambre rainforest of northern Madagascar. — *Zootaxa*, 2269: 32-42. [voor *Furcifer timoni*]
- GLAW, F., KOSUCH, J., HENKEL, W. F., SOUND, P. AND BÖHME, W. (2006): Genetic and morphological variation of the leaf-tailed gecko *Uroplatus fimbriatus* from Madagascar, with description of a new giant species. — *Salamandra*, 42: 129-144. [voor *Uroplatus giganteus*]
- GLAW, F. & M. VENCES (2007): A field guide to the amphibians and reptiles of Madagascar, derde editie. Vences & Glaw Verlag, 496 pp. [voor *Brookesia ramanantsoai*, *Calumma ambreense*]
- GLAW, F., VENCES, M., ZIEGLER, T., BÖHME, W. & KÖHLER, J. (1999). Specific distinctiveness and biogeography of the dwarf chameleons *Brookesia minima*, *B. peyrierasi* and *B. tuberculata* (Reptilia: Chamaeleonidae): evidence from hemipenial and external morphology. — *J. Zool. Lond.* 247: 225-238. [voor *Brookesia peyrierasi*, *B. tuberculata*]
- HALLMANN, G., KRÜGER, J. & TRAUTMANN, G. (2008). Faszinierende Taggeckos. Die Gattung *Phelsuma*. Herziene en uitgebreide tweede editie, 253 pp., Münster (Natur und Tier — Verlag). ISBN 978-3-86659-059-5. [voor *Phelsuma* spp., evenwel met behoud van *Phelsuma ocellata*]
- HARVEY, M. B., BARKER, D. B., AMMERMAN, L. K. & CHIPPINDALE, P. T. (2000): Systematics of pythons of the *Morelia amethystina* complex (Serpentes: Boidae) with the description of three new species — *Herpetological Monographs*, 14: 139-185. [voor *Morelia clastolepis*, *Morelia nauta* en *Morelia tracyae*, en voor het verlenen van de rang van soort aan *Morelia kinghorni*]
- HEDGES, B. S. & GARRIDO, O. (1999): A new snake of the genus *Tropidophis* (Tropidophiidae) from central Cuba — *Journal of Herpetology*, 33: 436-441. [voor *Tropidophis spiritus*]
- HEDGES, B. S. & GARRIDO, O. (2002): A new snake of the genus *Tropidophis* (Tropidophiidae) from Eastern Cuba — *Journal of Herpetology*, 36:157-161. [voor *Tropidophis hendersoni*]
- HEDGES, B. S., ESTRADA, A. R. & DIAZ, L. M. (1999): New snake (*Tropidophis*) from western Cuba — *Copeia* 1999(2): 376-381. [voor *Tropidophis celiae*]
- HEDGES, B. S., GARRIDO, O. & DIAZ, L. M. (2001): A new banded snake of the genus *Tropidophis* (Tropidophiidae) from north-central Cuba — *Journal of Herpetology*, 35: 615-617. [voor *Tropidophis morenoi*]
- HENDERSON, R. W., PASSOS, P. & FEITOSA, D. (2009); Geographic variation in the *Emerald Treeboa*, *Corallus caninus* (Squamata: Boidae). — *Copeia*, 2009 (3): 572-582. [voor *Corallus batesii*]
- HOLLINGSWORTH, B. D. (2004): The Evolution of Iguanas: An Overview of Relationships and a Checklist of Species. pp. 19-44. In: Alberts, A. C., Carter, R. L., Hayes, W. K. & Martins, E. P. (Eds), *Iguanas: Biology and Conservation*. Berkeley (University of California Press). [voor Iguanidae, met uitzondering van de erkenning van *Brachylophus bulabula*, *Phrynosoma blainvillii*, *P. cerroense* en *P. wigginsi* als geldige soorten]
- JACOBS, H. J., AULIYA, M. & BÖHME, W. (2009): Zur Taxonomie des Dunklen Tigerpythons, *Python molurus bivittatus* KUHL, 1820, speziell der Population von Sulawesi. — *Sauria*, 31: 5-16. [voor *Python bivittatus*]
- JESU, R., MATTIOLI, F. & SCHIMENTI, G. (1999): On the discovery of a new large chameleon inhabiting the limestone outcrops of western Madagascar: *Furcifer nicosiai* sp. nov. (Reptilia, Chamaeleonidae) — *Doriana* 7(311): 1-14. [voor *Furcifer nicosiai*]
- KEOGH, J. S., BARKER, D. G. & SHINE, R. 2001. Heavily exploited but poorly known: systematics and biogeography of commercially harvested pythons (*Python curtus* group) in Southeast Asia — *Biological Journal of the Linnean Society*, 73: 113-129. [voor *Python breitensteini* en *Python brongersmai*]
- KEOGH, J. S., EDWARDS, D. L., FISHER, R. N. & HARLOW, P. S. (2008): Molecular and morphological analysis of the critically endangered Fijian iguanas reveals cryptic diversity and a complex biogeographic history. — *Phil. Trans. R. Soc. B*, 363(1508): 3413-3426. [voor *Brachylophus bulabula*]

- KLAVER, C. J. J. & BÖHME, W. (1997): Chamaeleonidae — Das Tierreich, 112, 85 pp. [voor *Bradypodion*, *Brookesia*, *Calumma*, *Chamaeleo* en *Furcifer* — met uitzondering van de soorten *Bradypodion* die zijn gewijzigd in *Kinyongia* en *Nadzikambia*, en met uitzondering van de erkenning van *Calumma andringitraense*, *C. guillaumeti*, *C. hilleniusi* en *C. marojezense* als geldige soorten]
- KLUGE, A.G. (1983): Cladistic relationships among gekkonid lizards. — *Copeia*, 1983 (no. 2): 465-475. [voor *Nactus serpensinsula*]
- KOCH, A., AULIYA, M. & ZIEGLER, T. (2010): Updated Checklist of the living monitor lizards of the world (Squamata: Varanidae). — *Bonn zool. Bull.*, 57(2): 127-136. [voor Varanidae]
- KRAUSE, P. & BÖHME, W. (2010): A new chameleon of the *Trioceros bitaeniatus* complex from Mt. Hanang, Tanzania, East Africa (Squamata, Chamaeleonidae). — *Bonn Zoological Bulletin*, 57: 19-29. [voor *Trioceros hanangensis*]
- LANZA, B. & NISTRÌ, A. (2005): Somali Boidae (genus *Eryx* Daudin 1803) and Pythonidae (genus *Python* Daudin 1803) (Reptilia Serpentes). — *Tropical Zoology*, 18 (1): 67-136. [voor *Eryx borrii*]
- LUTZMANN, N. & LUTZMANN, H. (2004): Das grammatikalische Geschlecht der Gattung *Calumma* (Chamaeleonidae) und die nötigen Anpassungen einiger Art- und Unterartbezeichnungen. — *Reptilia (Münster)* 9(4): 4-5 (Addendum in aflevering 5: 13). [voor *Calumma cucullatum*, *Calumma nasutum*]
- MANZANI, P. R. & ABE, A. S. (1997): A new species of *Tupinambis* Daudin, 1802 (Squamata, Teiidae) from central Brazil — *Boletim do Museu Nacional Nov. Ser. Zool.*, 382: 1-10. [voor *Tupinambis quadrilineatus*]
- MANZANI, P. R. & ABE, A. S. (2002): A new species of *Tupinambis* Daudin, 1803 from southeastern Brazil — *Arquivos do Museu Nacional, Rio de Janeiro*, 60(4): 295-302. [voor *Tupinambis palustris*]
- MARIAUX, J., LUTZMANN, N. & STIPALA, J. (2008): The two-horned chamaeleons of East Africa. — *Zoological Journal Linnean Society*, 152: 367-391. [voor *Kinyongia vosseleri*, *Kinyongia boehmei*]
- MASSARY, J.-C. DE & HOOGMOED, M. (2001): The valid name for *Crocodylus lacertinus auctorum* (nec Daudin, 1802) (Squamata: Teiidae) — *Journal of Herpetology*, 35: 353-357. [voor *Crocodylus amazonicus*]
- MCDIARMID, R. W., CAMPBELL, J. A. & TOURÉ, T. A. (1999): Snake Species of the World. A Taxonomic and Geographic Reference. Volume 1, Washington, DC. (The Herpetologists' League). [voor Loxocemidae, Pythonidae, Boidae, Bolyeriidae, Tropidophiidae & Viperidae — met uitzondering van het behoud van de genera *Acrantophis*, *Sanzinia*, *Calabaria* en *Lichanura* en de erkenning van *Epicrates maurus* en *Tropidophis xanthogaster* als geldige soorten]
- MENEGON, M., TOLLEY, K. A., JONES, T., ROVERO, F., MARSHALL, A. R. & TILBURY, C. R. (2009): A new species of chameleon (Sauria: Chamaeleonidae: *Kinyongia*) from the Magombera forest and the Udzungwa Mountains National Park, Tanzania. — *African Journal of Herpetology*, 58(2): 59-70. [voor *Kinyongia magomberae*]
- MONTANUCCI, R.R. (2004): Geographic variation in *Phrynosoma coronatum* (Lacertilia, Phrynosomatidae): further evidence for a peninsular archipelago. — *Herpetologica*, 60: 117. [voor *Phrynosoma blainvillii*, *Phrynosoma cerroense*, *Phrynosoma wigginsi*]
- MURPHY, R. W., BERRY, K. H., EDWARDS, T., LEVITON, A. E., LATHROP, A. & RIEDLE, J. D. (2011): The dazed and confused identity of Agassiz's land tortoise, *Gopherus agassizii* (Testudines, Testudinidae) with the description of a new species, and its consequences for conservation. — *Zookeys*, 113: 39-71. [voor *Gopherus morafkai*]
- NECAS, P. (2009): Ein neues Chamäleon der Gattung *Kinyongia* Tilbury, Tolley & Branch 2006 aus den Poroto-Bergen, Süd-Tansania (Reptilia: Sauria: Chamaeleonidae). — *Sauria*, 31 (2): 41-48. [voor *Kinyongia vanheygeni*]
- NECAS, P., MODRY, D. & SLAPETA, J. R. (2003): *Chamaeleo* (*Triceros*) *narraioca* n. sp. (Reptilia Chamaeleonidae), a new chamaeleon species from a relict montane forest of Mount Kulal, northern Kenya. — *Tropical Zool.*, 16:1-12. [voor *Chamaeleo narraioca*]
- NECAS, P., MODRY, D. & SLAPETA, J. R. (2005): *Chamaeleo* (*Triceros*) *ntunte* n. sp. a new chamaeleon species from Mt. Nyiru, northern Kenya (Squamata: Sauria: Chamaeleonidae). — *Herpetozoa*, 18/3/4): 125-132. [voor *Chamaeleo ntunte*]

- NECAS, P., SINDACO, R., KOŘENÝ, L., KOPEČNÁ, J., MALONZA, P. K. & MODRY, D. (2009): *Kinyongia asheorum* sp. n., a new montane chameleon from the Nyiro Range, northern Kenya (Squamata: Chamaeleonidae). — *Zootaxa*, 2028: 41-50. [voor *Kinyongia asheorum*]
- PASSOS, P. & FERNANDES, R. (2008): Revision of the *Epicrates cenchria* complex (Serpentes: Boidae). — *Herpetol. Monographs*, 22: 1-30. [voor *Epicrates crassus*, *E. assisi*, *E. alvarezii*]
- POUGH, F. H., ANDREWS, R. M., CADLE, J. E., CRUMP, M. L., SAVITZKY, A. H. & WELLS, K. D. (1998): *Herpetology*. Upper Saddle River/New Jersey (Prentice Hall). [voor de afbakening van de families binnen de Sauria]
- PRASCHAG, P., HUNSDÖRFER, A. K. & FRITZ, U. (2007): Phylogeny and taxonomy of endangered South and South-east Asian freshwater turtles elucidated by mtDNA sequence variation (Testudines: Geoemydidae: *Batagur*, *Callagur*, *Hardella*, *Kachuga*, *Pangshura*). — *Zoologica Scripta*, 36: 429-442. [voor *Batagur borneoensis*, *Batagur dhongoka*, *Batagur kachuga*, *Batagur trivittata*]
- PRASCHAG, P., HUNSDÖRFER, A.K., REZA, A.H.M.A. & FRITZ, U. (2007): Genetic evidence for wild-living *Aspideretes nigricans* and a molecular phylogeny of South Asian softshell turtles (Reptilia: Trionychidae: *Aspideretes*, *Nilssonina*). — *Zoologica Scripta*, 36:301-310. [voor *Nilssonina gangeticus*, *N. hurum*, *N. nigricans*]
- PRASCHAG, P., SOMMER, R. S., MCCARTHY, C., GEMEL, R. & FRITZ, U. (2008): Naming one of the world's rarest chelonians, the southern *Batagur*. — *Zootaxa*, 1758: 61-68. [voor *Batagur affinis*]
- PRASCHAG, P., STUCKAS, H., PÄCKERT, M., MARAN, J. & FRITZ, U. (2011): Mitochondrial DNA sequences suggest a revised taxonomy of Asian flapshell turtles (*Lissemys* Smith, 1931) and the validity of previously unrecognized taxa (Testudines: Trionychidae). — *Vertebrate Zoology*, 61(1): 147-160. [voor *Lissemys ceylonensis*]
- RATSOAVINA, F.M., LOUIS JR., E.E., CROTTINI, A., RANDRIANIAINA, R.-D., GLAW, F. & VENCES, M. (2011): A new leaf tailed gecko species from northern Madagascar with a preliminary assessment of molecular and morphological variability in the *Uroplatus eburni* group. — *Zootaxa*, 3022: 39-57. [voor *Uroplatus finivana*]
- RAW, L. & BROTHERS, D. J. (2008): Redescription of the South African dwarf chameleon, *Bradypodion nemorale* Raw 1978 (Sauria: Chamaeleonidae), and description of two new species. — *ZooNova* 1 (1): 1-7. [voor *Bradypodion caeruleogula*, *Bradypodion nkandlae*]
- RAXWORTHY, C.J. & NUSSBAUM, R.A. (2006): Six new species of Occipital-Lobed *Calumma* Chameleons (Squamata: Chamaeleonidae) from Montane Regions of Madagascar, with a New Description and Revision of *Calumma brevicorne*. — *Copeia*, 4: 711-734. [voor *Calumma amber*, *Calumma brevicorne*, *Calumma crypticum*, *Calumma hafahafa*, *Calumma jeju*, *Calumma peltierorum*, *Calumma tsycorne*]
- RAXWORTHY, C.J. (2003): Introduction to the reptiles. — In: Goodman, S.M. & Bernstead, J.P. (eds.), *The natural history of Madagascar*: 934-949. Chicago. [voor *Uroplatus* spp.]
- RAXWORTHY, C.J., PEARSON, R.G., ZIMKUS, B.M., REDDY, S., DEO, A.J., NUSSBAUM, R.A. & INGRAM, C.M. (2008): Continental speciation in the tropics: contrasting biogeographic patterns of divergence in the *Uroplatus* leaf-tailed gecko radiation of Madagascar. *Journal of Zoology* 275: 423-440. [voor *Uroplatus sameiti*]
- ROCHA, S., RÖSLER, H., GEHRING, P.-S., GLAW, F., POSADA, D., HARRIS, D. J. & VENCES, M. (2010): Phylogenetic systematics of day geckos, genus *Phelsuma*, based on molecular and morphological data (Squamata: Gekkonidae). — *Zootaxa*, 2429: 1-28. [voor *Phelsuma dorsovittata*, *P. parva*]
- SCHLEIP, W. D. (2008): Revision of the genus *Leiopython* Hubrecht 1879 (Serpentes: Pythonidae) with the redescription of taxa recently described by Hoser (2000) and the description of new species. — *Journal of Herpetology*, 42(4): 645-667. [voor *Leiopython bennetorum*, *L. biakensis*, *L. fredparkeri*, *L. huonensis*, *L. hoserae*]
- SLOWINSKI, J. B. & WÜSTER, W. (2000.): A new cobra (Elapidae: *Naja*) from Myanmar (Burma) — *Herpetologica*, 56: 257-270. [voor *Naja mandalayensis*]
- SMITH, H. M., CHISZAR, D., TEPEDELEN, K. & VAN BREUKELEN, F. (2001): A revision of the bevelnosed boas (*Candoia carinata* complex) (Reptilia: Serpentes). — *Hamadryad*, 26(2): 283-315. [voor *Candoia paulsoni*, *C. superciliosa*]

STIPALA, J., LUTZMANN, N., MALONZA, P.K., BORGHESIO, L., WILKINSON, P., GODLEY, B. & EVANS, M.R. (2011): A new species of chameleon (Sauria: Chamaeleonidae) from the highlands of northwest Kenya. — *Zootaxa*, 3002: 1-16. [voor *Trioceros nyirit*]

TILBURY, C. (1998): Two new chameleons (Sauria: Chamaeleonidae) from isolated Afromontane forests in Sudan and Ethiopia — *Bonner Zoologische Beiträge*, 47: 293-299. [voor *Chamaeleo balebicornutus* en *Chamaeleo conirostratus*]

TILBURY, C. R. & TOLLEY, K. A. (2009a): A new species of dwarf chameleon (Sauria; Chamaeleonidae, *Bradypodion* Fitzinger) from KwaZulu Natal South Africa with notes on recent climatic shifts and their influence on speciation in the genus. — *Zootaxa*, 2226: 43-57. [voor *Bradypodion ngomeense*, *B. nkandlae*]

TILBURY, C. R. & TOLLEY, K. A. (2009b): A reappraisal of the systematics of the African genus *Chamaeleo* (Reptilia: Chamaeleonidae). — *Zootaxa*, 2079: 57-68. [voor *Trioceros*]

TILBURY, C. R., TOLLEY, K. A. & BRANCH, R. B. (2007): Corrections to species names recently placed in *Kinyongia* and *Nadzikambia* (Reptilia: Chamaeleonidae). — *Zootaxa*, 1426: 68. [voor de correcte spelling van *Kinyongia uluguruensis*, *Nadzikambia mlanjensis*]

TILBURY, C. R., TOLLEY, K. A. & BRANCH, W. R. (2006): A review of the systematics of the genus *Bradypodion* (Sauria: Chamaeleonidae), with the description of two new genera. — *Zootaxa*, 1363: 23-38. [voor *Kinyongia adolfifriederici*, *Kinyongia carpenteri*, *Kinyongia excubitor*, *Kinyongia fischeri*, *Kinyongia matschiei*, *Kinyongia multituberculata*, *Kinyongia oxyrhina*, *Kinyongia tavetana*, *Kinyongia tenuis*, *Kinyongia ulugurensis*, *Kinyongia uthmoelleri*, *Kinyongia xenorhina*, *Nadzikambia mlanjense*]

TOLLEY, K. A., TILBURY, C. R., BRANCH, W. R. & MATHEE, C. A. (2004): Phylogenetics of the southern African dwarf chameleons, *Bradypodion* (Squamata: Chamaeleonidae). — *Molecular Phylogen. Evol.*, 30: 351-365. [voor *Bradypodion caffrum*, *Bradypodion damaranum*, *Bradypodion gutturale*, *Bradypodion occidentale*, *Bradypodion taenio-bronchum*, *Bradypodion transvaalense*, *Bradypodion ventrale*]

TOWNSEND, T. M., TOLLEY, K. A., GLAW, F., BÖHME, W. & VENCES, M. (2010): Eastward from Africa: paleocurrent-mediated chameleon dispersal to the Seychelles Islands. — *Biol. Lett.*, online gepubliceerd op 8 september 2010, doi: 10.1098/rsbl.2010.0701 [voor *Archaius tigris*]

TUCKER, A. D. (2010): The correct name to be applied to the Australian freshwater crocodile, *Crocodylus johnstoni* [Krefft, 1873]. — *Australian Zoologist*, 35(2): 432-434. [voor *Crocodylus johnstoni*]

ULLENBRUCH, K., KRAUSE, P. & BÖHME, W. (2007): A new species of the *Chamaeleo dilepis* group (Sauria Chamaeleonidae) from West Africa. — *Tropical Zool.*, 20: 1-17. [voor *Chamaeleo necasi*]

WALBRÖL, U. & WALBRÖL, H. D. (2004): Bemerkungen zur Nomenklatur der Gattung *Calumma* (Gray, 1865) (Reptilia: Squamata: Chamaeleonidae). — *Sauria*, 26 (3): 41-44. [voor *Calumma andringitraense*, *Calumma marojezense*, *Calumma tsaratananense*]

WERMUTH, H. & MERTENS, R. (1996) (reprint): Schildkröte, Krokodile, Brückenechsen. xvii + 506 pp. Jena (Gustav Fischer Verlag). [voor Testudines (namen van de ordes), Crocodylia en Rhynchocephalia]

WILMS, T. M., BÖHME, W., WAGNER, P., LUTZMANN, N. & SCHMITZ, A. (2009): On the phylogeny and taxonomy of the genus *Uromastyx* Merrem, 1820 (Reptilia: Squamata: Agamidae: Uromastycinae) — resurrection of the genus *Saara* Gray, 1845. — *Bonner zool. Beiträge*, 56(1-2): 55-99. [voor *Uromastyx*, *Saara*]

WÜSTER, W. (1996): Taxonomic change and toxinology: systematic revisions of the Asiatic cobras (*Naja naja* species complex) — *Toxicon*, 34: 339-406. [voor *Naja atra*, *Naja kaouthia*, *Naja oxiana*, *Naja philippinensis*, *Naja sagittifera*, *Naja samarensis*, *Naja siamensis*, *Naja sputatrix* en *Naja sumatrana*]

ZUG, G.R., GROTT, S. W. & JACOBS, J. F. (2011): Pythons in Burma: Short-tailed python (Reptilia: Squamata). — *Proc. biol. Soc. Washington*, 124(2): 112-136. [voor *Python kyaiktiyo*]

d) **AMPHIBIA**

Taxonomische checklist van onder Cites vallende amfibieën, gegevens afkomstig uit FROST, D. R. (ed.) (2011), *Amphibian Species of the World: a taxonomic and geographic reference, an online reference* (<http://research.amnh.org/herpetology/amphibia/index.html>), versie 5.5 vanaf december 2011

in combinatie met BROWN, J. L., TWOMEY, E., AMÉZQUITA, A., BARBOSA DE SOUZA, M., CALDWELL, L. P., LÖTTERS, S., VON MAY, R., MELO-SAMPAIO, P. R., MEJÍA-VARGAS, D., PEREZ-PEÑA, P., PEPPER, M., POELMAN, E. H., SANCHEZ-RODRIGUEZ, M. & SUMMERS, K. (2011): A taxonomic revision of the Neotropical poison frog genus *Ranitomeya* (Amphibia: Dendrobatidae). — *Zootaxa*, 3083: 1-120. [voor alle Amphibiasoorten]

Taxonomische checklist van de amfibiesoorten die unilateraal zijn opgesomd in de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 338/97 en niet zijn opgenomen in de Cites-aanhangsels, gegevens over de soorten afkomstig uit FROST, D. R. (2013), *Amphibian Species of the World, an online reference, versie 5.6* (9 januari 2013)

e) **ELASMOBRANCHII, ACTINOPTERYGII EN SARCOPTERYGII**

Taxonomische checklist van alle onder Cites vallende haai- en vissoorten (Elasmobranchii en Actinopterygii, met uitzondering van het genus *Hippocampus*), gegevens afkomstig uit ESCHMEYER, W.N. & FRICKE, R. (eds.): *Catalog of Fishes, an online reference* (<http://research.calacademy.org/redirect?url=http://researcharchive.calacademy.org/research/ichthyology/catalog/fishcatmain.asp>), gedownloade versie van 30 november 2011 [voor alle haai- en vissoorten, met uitzondering van het genus *Hippocampus*]

FOSTER, R. & GOMON, M. F. (2010): A new seahorse (Teleostei: Syngnathidae: *Hippocampus*) from south-western Australia. — *Zootaxa*, 2613: 61-68. [voor *Hippocampus paradoxus*]

GOMON, M. F. & KUITER, R. H. (2009): Two new pygmy seahorses (Teleostei: Syngnathidae: *Hippocampus*) from the Indo-West Pacific. — *Aqua, Int. J. of Ichthyology*, 15(1): 37-44. [voor *Hippocampus debelius*, *Hippocampus waleanus*]

HORNE, M. L. (2001): A new seahorse species (Syngnathidae: *Hippocampus*) from the Great Barrier Reef — *Records of the Australian Museum*, 53: 243-246. [voor *Hippocampus*]

KUITER, R. H. (2001): Revision of the Australian seahorses of the genus *Hippocampus* (Syngnathiformes: Syngnathidae) with a description of nine new species — *Records of the Australian Museum*, 53: 293-340. [voor *Hippocampus*]

KUITER, R. H. (2003): A new pygmy seahorse (Pisces: Syngnathidae: *Hippocampus*) from Lord Howe Island — *Records of the Australian Museum*, 55: 113-116. [voor *Hippocampus*]

LOURIE, S. A. & RANDALL, J. E. (2003): A new pygmy seahorse, *Hippocampus denise* (Teleostei: Syngnathidae), from the Indo-Pacific — *Zoological Studies*, 42: 284-291. [voor *Hippocampus*]

LOURIE, S. A., VINCENT, A. C. J. & HALL, H. J. (1999): *Seahorses. An identification guide to the world's species and their conservation. Project Seahorse* (ISBN 0 9534693 0 1) (tweede editie beschikbaar op cd-rom). [voor *Hippocampus*]

LOURIE, S. A. & KUITER, R. H. (2008): Three new pygmy seahorse species from Indonesia (Teleostei: Syngnathidae: *Hippocampus*). — *Zootaxa*, 1963: 54-68. [voor *Hippocampus pontohi*, *Hippocampus satomiae*, *Hippocampus severnsi*]

PIACENTINO, G. L. M. AND LUZZATTO, D. C. (2004): *Hippocampus patagonicus* sp. nov., new seahorse from Argentina (Pisces, Syngnathiformes). — *Revista del Museo Argentino de Ciencias Naturales*, 6(2): 339-349. [voor *Hippocampus patagonicus*]

RANDALL, J. & LOURIE, S. A. (2009): *Hippocampus tyro*, a new seahorse (Gasterosteiformes: Syngnathidae) from the Seychelles. — *Smithiana Bulletin*, 10: 19-21. [voor *Hippocampus tyro*]

f) **ARACHNIDA**

LOURENÇO, W. R. & CLOUDSLEY-THOMPSON, J. C. (1996): Recognition and distribution of the scorpions of the genus *Pandinus* Thorell, 1876 accorded protection by the Washington Convention — *Biogeographica*, 72(3): 133-143. [voor scorpioenen behorend tot het genus *Pandinus*]

RUDLOFF, J.-P. (2008): Eine neue *Brachypelma*-Art aus Mexiko (Araneae: Mygalomorphae: Theraphosidae: Theraphosinae). — *Arthropoda*, 16(2): 26-30. [voor *Brachypelma kahlenbergi*]

Taxonomische checklist van onder Cites vallende spinnensoorten, gegevens afkomstig uit PLATNICK, N. (2006), *The World Spider Catalog*, an online reference, versie 6.5 vanaf 7 april 2006 [voor Theraphosidae]

g) **INSECTA**

BARTOLOZZI, L. (2005): Description of two new stag beetle species from South Africa (Coleoptera: Lucanidae). — *African Entomology*, 13(2): 347-352. [voor *Colophon endroedyi*]

MATSUKA, H. (2001): *Natural History of Birdwing Butterflies*. 367 pp. Tokyo (Matsuka Shuppan). (ISBN 4-9900697-0-6). [voor vogelvleugelvinders behorend tot de genera *Ornithoptera*, *Trogonoptera* en *Troides*]

h) **HIRUDINOIDEA**

NESEMANN, H. & NEUBERT, E. (1999): Annelida: Clitellata: Branchiobdellida, Acanthobdellea, Hirudinea. — *Süßwasserfauna von Mitteleuropa*, vol. 6/2, 178 pp., Berlin (Spektrum Akad. Verlag). ISBN 3-8274-0927-6. [voor *Hirudo medicinalis* en *Hirudo verbana*]

i) **ANTHOZOA EN HYDROZOA**

Taxonomische checklist van alle onder Cites vallende koraalsoorten, gebaseerd op gegevens van het UNEP-WCMC uit 2012.

FLORA

The Plant-Book, tweede editie [D. J. Mabberley, 1997, Cambridge University Press (verbeterde herdruk 1998)], voor de geslachtsnamen van alle in de aanhangsels van de Conventie opgenomen planten, tenzij deze zijn achterhaald door standaard-checklists die door de Conferentie der Partijen zijn aangenomen.

A Dictionary of Flowering Plants and Ferns, achtste editie (J. C. Willis, herzien door H. K. Airy Shaw, 1973, Cambridge University Press), voor niet in *The Plant-Book* genoemde synoniemen van geslachtsnamen, tenzij deze zijn achterhaald door de hierna genoemde, door de Conferentie der Partijen aangenomen standaard-checklists.

The World List of Cycads (D. W. Stevenson, R. Osborne and K. D. Hill, 1995; In: P. Vorster (Ed.), *Proceedings of the Third International Conference on Cycad Biology*, pp. 55-64, Cycad Society of South Africa, Stellenbosch), als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot de Cycadaceae, Stangeriaceae en Zamiaceae.

Cites Bulb Checklist (A. P. Davis et al., 1999, samengesteld door de Royal Botanic Gardens, Kew, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland), als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot de geslachten *Cyclamen* (Primulaceae) en *Galanthus* en *Sternbergia* (Liliaceae).

Cites Cactaceae Checklist, tweede editie (1999, samengesteld door D. Hunt, Royal Botanic Gardens, Kew, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland), als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot de Cactaceae.

Cites Carnivorous Plant Checklist (B. von Arx et al., 2001, Royal Botanic Gardens, Kew, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland), als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot de geslachten *Dionaea*, *Nepenthes* en *Sarracenia*.

Cites Aloe and Pachypodium Checklist (U. Eggli et al., 2001, samengesteld door de Städtische Sukkulanten-Sammlung, Zurich, Zwitserland, in samenwerking met de Royal Botanic Gardens, Kew, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland), en de bijgewerkte editie: *An Update and Supplement to the Cites Aloe & Pachypodium Checklist* [J. M. Lüthy (2007), Cites Management Authority of Switzerland, Bern, Zwitserland], als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot de geslachten *Aloe* en *Pachypodium*.

World Checklist and Bibliography of Conifers (A. Farjon, 2001), als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot het geslacht *Taxus*.

Cites Orchid Checklist (samengesteld door de Royal Botanic Gardens, Kew, Verenigd Koninkrijk), als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot de geslachten *Cattleya*, *Cypripedium*, *Laelia*, *Paphiopedilum*, *Phalaenopsis*, *Phragmipedium*, *Pleione* en *Sophranitis* (Volume 1, 1995); *Cymbidium*, *Dendrobium*, *Disa*, *Dracula* en *Encyclia* (Volume 2, 1997); *Aerangis*, *Angraecum*, *Ascocentrum*, *Bletilla*, *Brassavola*, *Calanthe*, *Catasetum*, *Miltonia*, *Miltonioides* en *Miltoniopsis*, *Renanthera*, *Renantherella*, *Rhynchostylis*, *Rossioglossum*, *Vanda* en *Vandopsis* (Volume 3, 2001); en *Aerides*, *Coelogyne*, *Comporettia* en *Masdevallia* (Volume 4, 2006).

The Cites Checklist of Succulent Euphorbia Taxa (Euphorbiaceae), tweede editie (S. Carter en U. Eggli, 2003, uitgegeven door het Bundesamt für Naturschutz, Bonn, Duitsland), als richtsnoer bij de naamgeving van succulente Euphorbia-soorten.

Dicksonia species of the Americas (2003, samengesteld door de Botanische Tuin van Bonn en het Bundesamt für Naturschutz, Bonn, Duitsland), als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot het geslacht *Dicksonia*.

Plants of Southern Africa: an annotated checklist. Germishuizen, G. & Meyer N. L. (eds.) (2003). *Strelitzia* 14: 150-151. National Botanical Institute, Pretoria, Zuid-Afrika, als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot het geslacht *Hoodia*.

Lista de especies, nomenclatura y distribución en el genero Guaiacum. Davila Aranda, P. & Schippmann, U. (2006): *Medicinal Plant Conservation* 12:50, als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot het geslacht *Guaiacum*.

Cites checklist for Bulbophyllum and allied taxa (Orchidaceae). Sieder, A., Rainer, H., Kiehn, M. (2007): Adres van de auteurs: Faculteit biogeografie en botanische tuin van de Universiteit Wenen; Rennweg 14, A-1030 Wien (Oostenrijk), als richtsnoer bij de naamgeving van soorten behorend tot het geslacht *Bulbophyllum*.

De door het UNEP-WCMC gepubliceerde *Checklist of Cites species* (2005, 2007 en bijwerkingen) kan worden gebruikt als inofficieel overzicht van de door de Conferentie der Partijen aanvaarde wetenschappelijke namen voor de in de bijlagen bij Verordening (EG) nr. 338/97 opgenomen diersoorten, alsmede als een inofficiële samenvatting van de informatie in de ten behoeve van de Cites-nomenclatuur aangenomen standaardreferentiewerken."

2) Bijlage IX wordt als volgt gewijzigd:

- a) In punt 1 van bijlage IX wordt de vermelding „Q Circussen en reizende tentoonstellingen” vervangen door „Q Reizende tentoonstellingen (monsterverzameling, circus, menagerie, plantententoonstelling, orkest of museumtentoonstelling die of dat voor commerciële doeleinden aan het publiek wordt vertoond)”;
- b) In punt 2 van bijlage IX wordt de volgende rij toegevoegd:

„X	Specimens die zijn gehaald uit zeegebied dat niet onder de rechtsmacht van een staat valt”.
----	---

- 3) In bijlage X wordt de vermelding „*Lophophorus impejanus*” vervangen door „*Lophophorus impejanus*”.
- 4) De volgende bijlage XIII wordt toegevoegd:

„BIJLAGE XIII

IN Artikel 57, LID 3 bis, BEDOELDE SOORTEN EN POPULATIES

Ceratotherium simum simum

Hippopotamus amphibius

Loxodonta africana

Ovis ammon

Panthera leo

Ursus maritimus”.